

MECHANIZMY I PROCESY RYNKOWE

20 LAT CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

WŁODZIMIERZ REMBISZ
AGNIESZKA BEZAT-JARZĘBOWSKA
ŁUKASZ AMBROZIAK

MECHANIZMY I PROCESY RYNKOWE – 20 LAT CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

prof. dr hab. Włodzimierz Rembisz
dr hab. Agnieszka Bezat-Jarzębowska, prof. IERiGŻ PIB
dr hab. Łukasz Ambroziak, prof. IERiGŻ PIB

Autorzy publikacji:

prof. dr hab. Włodzimierz Rembisz, ORCID nr 0000-0001-9941-3398

dr hab. Agnieszka Bezat-Jarzębowska, prof. IERiGŻ PIB, ORCID nr 0000-0003-2464-8437

dr hab. Łukasz Ambroziak, prof. IERiGŻ PIB, ORCID nr 0000-0001-8708-841X

są pracownikami naukowymi Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki
Żywnościowej Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie.

Recenzenci:

prof. dr hab. Bogdan Klepacki, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

prof. dr hab. Janusz Żmija, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

Redaktor prowadząca

Marta Guzik

Korekta

Joanna Gozdera

Opracowanie bibliograficzne

Barbara Walkiewicz

Skład i korekta techniczna

Barbara Pawłowska

Projekt okładki

Leszek Ślipki

ISBN 978-83-7658-988-6 (druk)

ISBN 978-83-7658-989-3 (pdf)

Ark. wyd. 11,68

Wydawca: Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

Państwowy Instytut Badawczy

ul. Świętokrzyska 20

00-002 Warszawa

tel.: (22) 505 45 18

e-mail: ierigz@ierigz.waw.pl

<http://www.ierigz.waw.pl>

Druk i oprawa:

Dział Informacji i Wydawnictw IERiGŻ PIB

tel.: (22) 50 54 526; e-mail: dw@ierigz.waw.pl

SPIS TREŚCI

Streszczenie	5
Wstęp	7
Rozdział I	
Interwencja na rynkach rolnych w Polsce w okresie członkostwa w UE	9
Wprowadzenie odnośnie do interwencji na rynkach rolnych	9
1. Ramy analizy interwencji sektorowych w okresie członkostwa w UE	10
1.1. Punkty zwrotne ewolucji interwencji rynkowej	10
1.2. Zakres i formy interwencji na rynkach rolnych	13
1.3. Charakterystyki ekonomiczne rynku rolnego w Polsce istotne dla interwencji	15
2. Podstawy i przesłanki interwencji na rynkach rolnych w okresie członkostwa w UE	21
3. Ewolucja interwencji i regulacji rynków rolnych w okresie członkostwa w UE	27
4. Ewolucja regulacji interwencji na wybranych rynkach produktów (sektorach)	29
Ocena i wnioski	42
Rozdział II	
Realizacja interwencji rynkowych w polskim rolnictwie w okresie członkostwa w UE	43
Wprowadzenie i założenia	43
1. Interwencje rynkowe realizowane po wejściu do UE (2005–2008)	44
2. Interwencje sektorowe realizowane w okresie 2009–2013	49
3. Interwencje rynkowe realizowane w okresie 2014–2020 (po reformie w 2013 r.)	57
4. Interwencje sektorowe realizowane po reformie zapoczątkowanej w 2020 roku	73
Ocena i wnioski	82
Rozdział III	
Rozwój rynków rolnych w Polsce w okresie członkostwa w UE	83
1. Istota mechanizmu rynków rolnych	83
2. Zmiany uwarunkowań rynku rolnego po przystąpieniu do UE	86
3. Ewolucja sytuacji na rynkach rolnych po przystąpieniu do UE	93
3.1. Rynek mleka	94
3.2. Rynek mięsa	99
3.3. Rynek zbóż	105
4. Ocena i perspektywy rozwoju rynków rolnych	109
Ocena i wnioski	111

Rozdział IV	
Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi Polski w okresie członkostwa w UE	113
Wprowadzenie	113
1. Ogólne tendencje w handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi Polski	115
2. Struktura geograficzna handlu produktami rolno-spożywczymi Polski	119
3. Struktura towarowa handlu produktami rolno-spożywczymi Polski	126
3.1. Struktura według działów CN	126
3.2. Struktura według klasyfikacji PKWiU	128
3.3. Struktura eksportu według stopnia przetworzenia	131
3.4. Importochłonność eksportu rolno-spożywczego Polski	133
4. Pozycja Polski w Unii Europejskiej	135
5. Perspektywy rozwoju handlu rolno-spożywczego Polski w okresie członkostwa w UE	137
5.1. Rosnący popyt na żywność	137
5.2. Umowy o wolnym handlu zawierane przez UE z krajami trzecimi	138
5.3. Aktywne działania promocyjne polskiej żywności za granicą	141
6. Zagrożenia i wyzwania stojące przed polskim eksportem rolno-spożywczym w okresie członkostwa w UE	142
6.1. Potencjalne konsekwencje Europejskiego Zielonego Ładu	142
6.2. Malejące przewagi kosztowo-cenowe polskich producentów żywności na rynkach zagranicznych	144
6.3. Rosnąca konkurencja ze strony ukraińskich producentów żywności na rynku unijnym	145
Ocena i wnioski	148
Podsumowanie	151
Bibliografia	153